

Dosarul nr. 2ra-1367/18

prima instanță: Judecătoria Anenii-Noi, sediul Central (Renata Popescu-Balta)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ecaterina Palanciuc, Virgiliu Buhnaci, Vladislav Clima)

ÎNCHEIERE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Sergiu Paladi, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Brigada nr.2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Sergiu Paladi cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Brigada nr. 2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, casată hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Anenii-Noi, sediul Central, și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă,

constată:

La 01 decembrie 2016, Brigada nr. 2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Paladi cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a menționat că, după absolvirea Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, specialitatea „Carabinieri. Ingineria și tehnologia transportului auto”, la 26 iunie 2014, prin ordinul Ministrului Apărării nr. 1-088 din 26 iunie 2014, Paladi Sergiu Vladimir a fost detașat la dispoziția Ministerului Afacerilor Interne pentru continuarea serviciului. Totodată, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 131ef din 31 iulie 2014, Sergiu Paladi a fost angajat în funcția de comandant al plutonului 4 de carabinieri al companiei 2 de carabinieri a batalionului 3 mobil-operativ, cu dislocarea în mun. Chișinău al unității militare 1002 a Departamentului trupelor de carabinieri.

Astfel, cu Sergiu Paladi a fost încheiat contractul nr. 039027 cu privire la satisfacerea serviciului militar în trupele de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne, pe termen de 5 ani, de la 28 iulie 2014 până la 28 iulie 2019.

Conform punctului 12 al contractului, în caz de reziliere a contractului înainte de termen din inițiativa sau din vina militarului, el este obligat să se achite cu unitatea militară până la ziua ștergerii lui din controale, restituind în mod obligatoriu costul

restant al uniformei militare și cheltuielile Ministerului Afacerilor Interne suportate pentru instruirea în instituțiile de învățământ, în centrele de instrucție și în timpul concentrărilor din perioada acțiunii contractului primar. De asemenea, pârâtului i s-a adus la cunoștință contra semnătură prevederile Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în forțele armate și cu actele normative ale Ministerului Afacerilor Interne.

Succesiv, reclamanta a evocat că, la 19 decembrie 2014, Sergiu Paladi a depus raportul privind eliberarea din organele afacerilor interne din proprie inițiativă, a înregistrat în serviciul lucrărilor de secretariat al unității militare 1002 sub nr. 55. Ulterior, la 23 ianuarie 2015, prin ordinul de zi al unității militare 1002 nr. 13, în temeiul ordinului Departamentului Trupelor de Carabinieri nr. 55 ef din 20 ianuarie 2015, fostul militar prin contract Paladi Sergiu Vladimir a fost eliberat conform art.35 pct. 3 lit. m) la inițiativa personală a militarului și a fost trecut în rezervă, cu restituirea cheltuielilor pentru studii la Academia Militară „Alexandru cel Bun” a Forțelor Armate.

Costul studiilor lui Sergiu Paladi pentru perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014, a constituit suma de 239 399 de lei, conform certificatului-calcul prezentat de Academia Militară „Alexandru cel Bun”, și anume:

- 20 august 2010 – 31 decembrie 2010 – 14 503 lei;
- 01 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2011 – 42 685 de lei;
- 01 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2012 – 69 853 de lei;
- 01 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013 – 66 753 de lei;
- 01 ianuarie 2014 – 27 iunie 2014 – 45 605 lei.

Perioada îndeplinirii serviciului militar prin contract în Forțele Armate constituie 178 zile, pe când, Paladi Sergiu urma să îndeplinească serviciul militar 5 ani. Astfel, suma cheltuielilor pentru studii în Academia Militară „Alexandru cel Bun” constituie $1\ 648 \text{ de zile} \times 131,11 \text{ lei} = 216\ 069,28 \text{ de lei}$.

Reclamanta a solicitat a încasa de la Sergiu Paladi în beneficiul său suma de 216 069,28 de lei.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Anenii-Noi, sediul Central, (f.d. 86, 89-90 recto-verso) acțiunea depusă de Brigada nr. 2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a întemeiat soluția adoptată pe dispozițiile art. 27 alin. (3) și (6) din Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, art. 35 alin. (1) din Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și prevederile Legii nr. 250-XV din 09 iulie 2004.

În consolidarea soluției sale Judecătoria Anenii-Noi, sediul Central, a reținut că reclamanta nu a prezentat probe care ar demonstra faptul suportării de către instituția de învățământ pentru instruirea lui Sergiu Paladi în perioada 2010-2014 suma de 216 069,28 de lei.

Totodată, prima instanță a conchis că din certificatul calcul pentru perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014 suma suportată pentru instruirea lui Sergiu Paladi constituie 239 399 de lei, iar reclamanta solicită spre încasare 216 069,28 de lei. Respectiv, s-a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii în baza acestui înscris, deoarece reclamanta nu a explicat motivul diferenței quantumului acestor sume.

Prin decizia din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 121, 122-129), a fost admis apelul declarat de Brigada nr. 2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri

ale Ministerului Afacerilor Interne, casată hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătorei Anenii-Noi, sediul Central, și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă.

S-a încasat de la Sergiu Paladi în beneficiul Brigăzii nr. 2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri suma de 216 069,28 de lei cu titlu de cheltuieli pentru studii.

S-a încasat de la Paladi Sergiu în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 6 482,07 lei.

Instanța de apel și-a întemeiat soluția adoptată pe dispozițiile art. 27 alin. (3) și (6) din Legea nr. 1245-XV din 18 iulie 2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, art. 35 alin. (1) din Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor și prevederile Legii nr. 250-XV din 09 iulie 2004, art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat.

În consolidarea soluției sale Curtea de Apel Chișinău a reținut că soluția instanței de fond este afectată de eroare, or, la adoptarea ei instanța a statuat că nu a fost prezentat nici un document, care ar identifica cheltuielile suportate în privința studentului Paladi Sergiu, această concluzie fiind în contradicție cu înscrisurile administrate la lucrările dosarului. Or, reclamanta a prezentat probe pertinente, concludente și suficiente care confirmă cuantumul cheltuielilor suportate de către Academia Militară „Alexandru cel Bun” pentru instruirea lui Sergiu Paladi.

Mai mult decât atât, reclamanta a explicat modul de formare a sumei de 216 069,28 de lei, și anume: cheltuieli totale pentru instruirea lui Sergiu Paladi constituie 239 399 de lei; intimatul urma să efectueze serviciul militar obligatoriu pe un termen de 5 ani (1 826 de zile); perioada îndeplinirii serviciului militar prin contract în Forțele Armate de către intimat constituie 178 de zile, costul unei zile lucrătoare constituie 131,11 lei/zi. Prin urmare, diferența zilelor efectiv lucrate și a zilelor care urma ca intimatul să activeze, se egalează cu 1 648 de zile, care înmulțită cu 131,11 lei constituie suma de 216 069,28 de lei, sumă ce urmează a fi restituită de către Sergiu Paladi reclamantei.

Subsecvent, instanța de apel a constatat că de fapt, Sergiu Paladi nu-și exprimă dezacordul cu obligația asumată de acesta prin contract în sensul restituirii cheltuielilor de instruire în caz de nerespectare a termenului serviciului militar obligatoriu, dar invocă doar lipsa probelor ce ar confirma cuantumul cheltuielilor ce urmează a fi restituite.

La 15 mai 2018, Sergiu Paladi, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d.133-140).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens recurentul a menționat că prima instanță a ajuns la concluzia, că reclamanta nu a prezentat probe care ar demonstra faptul suportării cheltuielilor pentru instruirea lui Sergiu Paladi în perioada anilor 2010-2014 în sumă de 216 069,28 de lei. Iar probele prezentate conțin informații care contravin pretențiilor reclamantei, prin urmare acestea nu pot fi puse la baza hotărârii judecătorești.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău datează cu 14 martie 2018 (f.d. 121, 122), iar cererea de apel a fost depusă la 15 mai 2018 (f.d.133),

adică în ultima zi legală de declarare a recursului.

In concreto procedurii de recurs, completul de admisibilitate evocă faptul că prin prisma art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Studiind materialele cauzei, completul de admisibilitate constată că, în speță, dreptul de a ataca hotărârea judecătorească în ordine de recurs a fost valorificat în numele lui Sergiu Paladi de către reprezentantul avocatul Aurelia Parpalac. Deopotrivă se constată că aceasta a acționat în numele recurentului în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1031744 din 15 februarie 2017 (f.d. 29).

Conform pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 „cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar”, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Verificând împuternicirile acesteia conform mandatului avocațial nominalizat, completul de admisibilitate constată că, pe versoul mandatului este notat că împuternicirile sunt „Conform procurii nr. 8316 din 25 noiembrie 2016” (f.d. 29 verso). Astfel, împuternicirile transmise de către Sergiu Paladi reprezentantului său avocatului Aurelia Parpalac de a-l reprezenta în prezenta cauză civilă au fost formulate în procura din 25 noiembrie 2016, autentificată de notarul public Ludmila Gîscă cu nr. 8316 (f.d. 141). Însă, analizând această procură, se distinge faptul că a fost eliberată pe un termen de un an.

Conform art. 80 alin. (4) din Codul de procedură civilă, valabilitatea procurii care confirmă împuternicirile reprezentantului în instanță de judecată încetează în temeiul art. 255 din Codul civil.

Articolul 255 din Codul civil consemnează la alin. (1) lit. a) că valabilitatea procurii încetează în cazul expirării termenului.

Coroborând circumstanțele elucidate cu normele legale precitate, completul de admisibilitate ajunge la concluzia că valabilitatea împuternicirilor transmise de Sergiu Paladi reprezentantului său avocatului Aurelia Parpalac și formulate în procura din 25 noiembrie 2016, autentificată de notarul public Ludmila Gîscă cu nr.8316, au expirat la 25 noiembrie 2017.

Respectiv, la momentul depunerii cererii de recurs, la 15 mai 2018, avocatul Aurelia Parpalac nu dispunea de dreptul de a efectua această acțiune procesuală în numele lui Sergiu Paladi, în baza mandatului avocațial seria MA nr. 1031744 din 15 februarie 2017 și a procurii din 25 noiembrie 2016, autentificată de notarul public Ludmila Gîscă cu nr. 8316.

În această ordine de idei, completul de admisibilitate ajunge la concluzia necesității de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil, în temeiul art. 433

lit. c) din Codul de procedură civilă, pe motiv că a fost depus de o persoană care nu este în drept să-l declare.

În speță, Colegiul găsește relevantă jurisprudența CtEDO, în care s-a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, cererea de recurs a fost depusă de o persoană neîmputernicită, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Sergiu Paladi, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. c) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sergiu Paladi, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Brigada nr.2 mobil-operativă a trupelor de carabinieri ale Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Sergiu Paladi cu privire la încasarea sumei, împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova